

MOOOLELO HAWAII

OLELO HAIMUA

Ma ka moolelo Hawaii, nui na mana. Okoa ko kekahi, okoa ko kekahi. Pela ka moolelo pili i ke Akua; ua nui wale na mana. Ka moolelo pili i ka hanaia ana o ke ao nei, he nui na mana. Ka moolelo no Kumuhonua, ua nui no na mana, a pela 'ku.

Nolaila, aole like ka waiwai o na mana a pau i hoikeia mai e ka poe moolelo. Aka, ua hui mai au i ka hapa pololei a kela mea keia mea i pololei iki ai.

Ma ka moolelo pili i ke Akua, aole no i nalowale loa ia i ko Hawaii nei, ua hoomana pololei no lakou; aka, o na mamona mai a lakou, ua kuhi e loa ka hana, a hoomana aku la i kela mea keia mea i hanaia.

Na kupuna mua loa o Hawaii nei, no ka Lewa mai lakou; a ua kulike na mana moolelo ma ia wahi.

Ka moolelo no ka aina ana o Hawaii nei, aole like na mana moolelo ma ia wahi. He like me ka ole loa ka kekahi, he oiaio ka kekahi. Nolaila, ua kakau au i na mea ano nui a lakou i hai mai ai, a oiaio paha. He mau mea maikai no nae. A e ike no kakou ma keia wahi moolelo i ke kau wahi hapa o na mea o ka wa kahiko, i ko kakou mau kupuna, ko lakou ola, a me ka lakou hana &.

not same w/ kana (Kalo)

Aloha kuaa

Zepherin Kuhopu, Kahoalii, Kameeiamoku, Kuikauwai,
oia hoi o Z. Keauokalani.

PALE I

KIKO 1. NO KA PO-NUI-AUWAEA

O ka Po-nui-auwaea, he wa ia aohe lani, aohe honua, aohe mea e ae i hanaia. He pouli wale no, nolaila i kapaia'i he Po-nui-auwaea, a he Po-loa kekahi inoa.

1. Po-nui-auwaea, he pouli i hoopuka ae i na mea i hanaia ke ano.
2. Po-loa, he pouli ana ole ke ano.

A he mau akua wale no ke noho ana ia wa, oia o Kane, Kanaloa,* a me Lono. He kukane keia mau akua. He mau akua mana, wahi a ko Hawaii nei. A o ke ano o ke Akua i ko Hawaii nei, na ke kiko elua e hai aku.

* In the margin of the Hawaiian text of *Kiko* 1, 3, 5, 6, and 8 "Ku" is written as a substitute for "Kanaloa" and "Kana."

Beckwith, Martha Warren, ed. *Kapelino's Traditions of Hawaii*. Honolulu: Bishop Museum, 2007.

KE KIKO 2. KE ANO O KE AKUA

Akua: He lehulehu wale na ano o keia huaolelo, a eia lakou:

1. He Haku-nui maluna iho o na mea a pau loa, kekahi ano.
2. He Uhane kekahi ano.
3. He mana, he ikaika, he ike, he mea make ole, kumu ole kekahi ano.
4. He Lii holookoa kekahi ano.
5. He Kupapau kekahi ano, he Lapu kekahi ano.
6. He Kauwa haalele loa kekahi ano, oia hoi, he poe kanaka i hoowahawahaia, a pela'ku. A he Diabolo kekahi ano.

Pela ko'u noonoo ana ma ke ano o na olelo, a ma na hana a ko Hawaii nei, a'u i lohe ai mai ka waha mai o ka poe moolelo. Nolaila, na kela kiko keia kiko e hai aku ai i ke ano o ke Akua i hoopiliia i kela a me keia.

Ma ka Moolelo Hawaii nei, ekolu mau papa akua i ka nana'ku.

1. Ka papa o ke Akua-nui.
2. Ka papa o na uhane i hanaia, a me na kanaka, oia na aumakua.
3. Ka papa o na mea uhane ole.

KE KIKO 3. KE AKUA NUI

O Kane, o Kana, o Lono, oia no ke Akua nui o na kupuna Hawaii nei, a o keia mau akua, na akua o ka papa ekahi. Ke mau kukane keia mau akua. A ohe kumu o lakou. Na lakou i hana na mea a pau, a no lakou wale no ka mana a pau; aole kekahi akua e ae e oi mamua o lakou. A na keia mau akua pono no i hana i kini o ke akua, i ka lau o ke akua, i ka mano o ke akua, i poe kauwa na lakou. A na lakou no (Kane, Kanaloa, Lono) i hana i ke kanaka, a me na mea a pau. A nolaila, ua kapa'ku ko Hawaii nei; O ke Akua nui, oia ka papa ekahi. A ua hoomana'ku na kupuna o Hawaii nei ia lakou.

A ua hoomana no kekahi poe i na mea e ae i kapaia he akua, e like me keia moolelo; no ka mea, pela no na kanaka a pau ma ka honua nei, he puni hoomana.

Aia hoi; Ua hanau na kanaka a pau me ka ike hanau e kuhikuhi ana he akua, he mea maluna iho o na mea a pau; aka, ua ike pohihihi aku keia ike hanau, i ka uhiia e ka hewa, i ka haukae o Satana, a me kona mau kuhina kumaka. A nolaila, hoomana'ku la lakou i kela mea keia mea ano ole. Aka, ua nui na mana moolelo no keia mau akua maluna, okoa ka kela, okoa ka keia. A o ke ano o ke akua ma ka papa elua, na ke kiko 4 ia e hai ae.

KE KIKO 4. KE ANO O KE AKUA MA KA PAPA ELUA

He nui wale na akua ma ka papa elua, he miliona o na miliona lakou. A ua maheleia keia papa i na ano ekolu. Eia ka mua; o na mea uhane kino ole, oia na aumakua i ke ao; o ka 'lua, o na aumakua i ka po, oia ka poe make; ekolu, o na 'Lii aimoku.